

Saveti za tov čurki

U tovu čuraka razlikuju se dve faze gajenja:

- Gajenje uz zagrevanje (do 4-5 nedelja uzrasta);
- Gajenje bez zagrevanja (od 4-5 nedelje do kraja tova).

Osnovne uslove koje mora da zadovolji svaki objekat ili prostorija za gajenje čurića uz zagrevanje jesu: suvoća, provetrenost, obezbeđenje potrebne temperature i vlažnosti vazduha, osvetljavanje, čistoća i zaštita od ulaska nezaposlenih osoba kao i pristupa domaćih i divljih životinja.

Podni prostor je veoma značajan za uspeh u gajenju i tovu čurića. Do uzrasta 4 nedelje, obično se stavlja do 12 čurića na 1 m^2 . Za naseljenost do kraja tova odlučujuća je završna telesna masa čuraka koja se очekuje. Na 1 m^2 podne površine u industrijskom sistemu ne sme doći više od 34 kg žive mase čuraka, a u neindustrijskom sistemu (ekstenzivnom i poluintenzivnom) ne sme doći više od 25 kg žive mase čuraka.

inberg.rs

Nedovoljan prostor za gajenje čuraka nepovoljno se odražava na proizvodne rezultate - prostirka postaje vlažna i ulepljena, temperatura i vlažnost vazduha u objektu previsoki, vazduh zagađen, čurići slabije rastu, neujednačeni su i više uginjavaju.

Često dolazi do pojave međusobnog kljucanja - kanibalizma, koji zahteva skraćivanje kljunova u čuraka, što je veoma težak, osetljiv i neugodan zahvat kako za čurke tako i za radnike.

Za razliku od pilića, čurići prvih dana zahtevaju znatno višu temperaturu i njima je zagrevanje potrebno prvih 4-5 nedelja. Prve nedelje temperatura ispod grejača (veštačke kvočke) treba da je 35 do 38°C, a u prostoriji 24 do 27°C. Zatim se svake nedelje temperatura smanjuje za oko 3°C, dok u 6. nedelji ne dostigne 20 do 22°C, što praktično znači da se čurići mogu držati na tzv. sobnoj temperaturi., bez grejanja.

Provjetranje postaje sve značajnije, kako čurke rastu, jer se u prostoriji povećava količina štetnih gasova, vodene pare i prašine. Normativi ventilacije za čurke iznose:

za jednodnevne čuriće: na 10 grla 3m^3 vazduha na sat;

za odraslike čurke: na 1kg telesne mase $5\text{-}7,5\text{m}^3$ vazduha na sat.

Potrebe za svežim vazdugom mogu se vezati i za potrošnju hrane: za 1kg utošene hrane dnevno 70 do 90 m^3 vazduha na sat. Pri veštačkom provjetranju na 1000m^3 npr. vazduha na sat treba obezbiti otvor za ulaz svežeg vazduha površine oko $0,3\text{m}^2$.

Za prostirku se koristi šuška mekog neimpregniranog drveta, pšenična ili ražana slama, ljske suncokreta, bundeve i slični materijali koji dobro upijaju vlagu. Prostirka mora biti suva i zdrava, nikad se ne sme koristiti materijal koji je truo, buđav, koji sadrži ostatke hemijskih preparata. Treba računati da je za 1m površine poda potrebno oko 8,5 kg šuške ili slame.

Za ispust se može koristiti već postojeći pašnjak, voćnjak, ledina, površina pod niskim grmljem itd. Kada se bira teren za ispust na kojem će se gajiti čurke, treba imati u vidu da on bude na peskovitom ili krečnjačkom zemljištu, ocedan, dobro osunčan, ali i sa hladovitim mestima. Čurke imaju potrebu za skloništem, pa im se on na ispustu mora obezbiti, ako se želi da one ne provode vreme u čurkarniku. Zaštitu od jakog sunca, vетра, kiše i predatora, pa i osećaj sigurnosti, čurke će imati ako se na ispustu nalazi drveće, žbunje, živa ograda, kameni nasipi i sl.

Ponekad se oko ispusta podiže ograda. To se čini da bi se čurke zaštitile od predatora i lopova, sa jedne

inberg.rs

strane, i da one ne nanose štetu baštama, povrtnjacima sa druge strane. Ako oko ispusta postoji ograda, drveće na ispustu ne sme biti blizu ograde da je čurke ne bi sa drveća preletale.

Čurka dnevno konzumira oko 250 g hrane. Tu već nastupamo mi sa našim proizvodima i paletom za tov čurak, koja počinje sa jedinicom 28 posto proteina, traje do četvrte nedelje, nakon četvrte nedelje se prelazi na četiri posto proteina manje u hrani, dakle 24 posto proteina i do osme nedelje se ide sa dvojkom, sa trojkom se prelazi od osme do četrnaeste nedelje, od četrnaeste nedelje pa do kraja tova ide se sa četvorkom, koja ima u sebi 16 posto proteina.